

Dosarul nr.2rac-374/2019

Prima instanță: Judecătoria Edineț, sediul Briceni (A. Andronache)

Instanța de apel: Curtea de Apel Bălți (A. Toderaș, E. Bejenaru, A. Gheorghieș)

DECIZIE

27 noiembrie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
lărgit al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Oleg Sternioală
Svetlana Filincova
Galina Stratulat
Nicolae Craiu
Victor Burduh

examinând recursul declarat de Societatea Comercială „Trans Ager” Societate cu Răspundere Limitată,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea Comercială „Trans Ager” Societate cu Răspundere Limitată împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Simpluexim”, Marcel Pșenița, cu privire la recunoașterea valabilității contractului de transport, declararea nulității absolute a anexei la contract, încasarea sumei,

împotriva deciziei din 23 aprilie 2019 a Curții de Apel Bălți, prin care a fost respins apelul declarat de Societatea Comercială „Trans Ager” Societate cu Răspundere Limitată, și menținută hotărârea din 18 octombrie 2018 a Judecătoriei Edineț, sediul Briceni,

c o n s t a t ă :

La 04 noiembrie 2015 SC „Trans Ager” SRL a depus cerere de chemare în judecată împotriva SRL „Simpluexim”, solicitând recunoașterea valabilității contractului de acordarea serviciilor de transport și încasarea sumei.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că, în perioada 14 august 2014 – 14 septembrie 2014, în baza comenzilor preventive, care urmau să fie perfectate documentar, prin semnarea contractului, SC „Trans Ager” SRL a prestat servicii de transport marfă perisabilă a SRL „Simpluexim”, cu destinația de export din Republica Moldova în Republica Belarus, destinatar fiind ÎI „Konoșuc Vladimir Afanasie”.

SC „Trans Ager” SRL, în calitate de transportator, a încărcat și a transportat din localitatea Colicăuți, raionul Briceni în or.Brest și or.Minsk, Republica Belarus

mere și prune, care au fost recepționate de către ÎI „Konoșuc Vladimir Afanasie”, după cum urmează: 1) la 15.08.2014 în baza comenzii nr.816 din 14.08.2014 – 21 tone de prune; 2) la 17.08.2018 în baza comenzii nr.817 din 15.08.2014 – 21 tone de mere; 3) la 19.08.2014 în baza comenzii nr.825 din 19.08.2014 – 21 tone de prune; 4) la 12.09.2014 în baza comenzii nr.979 din 11.09.2014 – 2 tone de mere.

A relatat că faptul transportării de către SC „Trans Ager” SRL a mărfii perisabile a SRL „Simpluexim” se dovedește prin scrisorile de transport internațional (scrisorile de trăsură): 1) nr.0026086 pentru comanda nr.816; 2) nr.0026077 pentru comanda nr.817; 3) nr.0026095 pentru comanda nr.825, și 4) nr.0026117 pentru comanda nr.979.

A menționat că, serviciile de transport au fost acceptate de către expeditor în persoana pârâtului, prin faptul încărcării mărfii în transportul SC „Trans Ager” SRL și transportarea acesteia la punctele de destinație indicate de expeditor. Ulterior, SRL „Simpluexim” urma să se prezinte în fața SC „Trans Ager” SRL pentru semnarea contractului, în care părțile urmau să negocieze clauzele și profitul transportatorului pentru serviciile prestate.

A susținut că, și-a îndeplinit la timp și în volum deplin obligațiile de transportare a mărfii, iar pârâtul nu și-a onorat obligația de perfectare documentară a serviciilor de transport și achitarea acestora.

Astfel, în rezultatul prestării serviciilor de transport SC „Trans Ager” SRL a suportat anumite cheltuieli, după cum urmează:

Comanda 816 – CKE 685/CAO 743, tarif - 2200 dolari SUA, 1800 km x 0.40 (consum) = 720 litri motorină; 720 litri x 16.20 de lei = 11664 de lei/13,7254 (curs dolari SUA 19.08.2015) = 849,81 dolari SUA; Frigider 3 zile x 24 ore = 72 ore x 3 litri = 216 litri x 16,20 de lei/13.7254 = 254,94 dolari SUA; Cheltuieli pentru acte : impozit rutier, testarea tehnică, AORC, carte verde, asigurare CMR, certificate = 64,12 dolari SUA; Diurna șofer = 10029,47 de lei/13,7254 = 730,71 dolari SUA; Proceduri vamale = 325,81 dolari SUA; Autorizație UA = 272,48/13,4422 = 20,27 dolari SUA (curs 05.02.2014); Autorizație BY = 279,80/13,9341 = 20,08 dolari SUA (curs 01.08.2014); Carnet TIR 2 buc = ((915,29 + 241,58 + 25,21)/13,718)*2 = 172,33 dolari SUA (curs 14.08.2014);

Total cheltuieli: 2438,07 dolari SUA. (2200 dolari SUA – 2438,07 dolari SUA = -238,07 dolari SUA (pierderi)).

Comanda 817 – CKE 684/ CAO 742, tarif - 2200 dolari SUA, 2600 km x 0,37 (consum) = 962 litri motorină; 962 litri x 16,20 de lei = 15584 de lei/13,7159 (curs dolari SUA 17.08.2014) = 1136,22 dolari SUA; Frigider 3 zile x 16 ore = 48 ore x 3 litri = 144 litri x 16.20 de lei/13,7159 = 170,07 dolari SUA; Cheltuieli pentru acte: impozit rutier, testarea tehnică, AORC, cartea verde, asigurare CMR, certificate = 17,82 dolari SUA; Diurna șofer = 2748,96 de lei/13,7159 = 200,42 dolari SUA; Proceduri vamale = 246,50 dolari SUA; Autorizație UA = 272,48/13,4422 = 20,27 dolari SUA (curs 05.02.2014); Autorizație BY = 279,80/13,9341 = 20,08 dolari SUA (curs 01.08.2014); Carnet TIR 2 buc = ((915.29 + 241,58 + 25,21)/13,718)*2 = 172,33 dolari SUA (curs 14.08.2014);

Total cheltuieli: 1983,71 dolari SUA (2200 dolari SUA – 1983,71 dolari SUA = -216,29 dolari SUA (pierderi)).

Comanda 825 – CKD 327/ CAP 331, tarif 2200 - dolari SUA, 2650 km x 0.37 (consum) = 980 litri motorină; 980 litri x 16.20 de lei = 15876 de lei/13,8950 (curs dolari SUA 25.08.2014) = 1142,56 dolari SUA; Frigider 3 zile x 15 ore = 45 ore x 3 litri = 135 litri x 16.20 de lei = 2187 de lei/13,8950 = 157,39 dolari SUA; Cheltuieli pentru acte: impozit rutier, testarea tehnică, AORC, cartea verde, asigurare CMR, certificate = 49,26 dolari SUA; Diurna șofer = 7750,72 de lei /13,8950 = 557,81 dolari SUA; Proceduri vamale = 462,02 dolari SUA; Autorizație UA = 272,48/13,4422 = 20,27 dolari SUA (curs 05.02.2014); Autorizație BY = 279,80/13,9341 = 20,08 dolari SUA (curs 01.08.2014); Carnet TIR 2 buc = ((915.29 + 241,58 + 25,21)/13,718)*2 = 172,33 dolari SUA (curs 14.08.2014);

Total cheltuieli: 2581,72 dolari SUA (2200 dolari SUA – 2581,72 dolari SUA = -381,72 dolari SUA (pierderi)).

Comanda 979 - CKD 327/ CAP 331, tarif 2230 dolari SUA, 2650 km x 0.37 (consum) = 925 litri motorină; 925 litri x 16.20 de lei = 14985 de lei/14,2743 (curs 13.09.2014) = 1049,78 dolari SUA; Frigider 3 zile x 24 ore = 72 ore x 3 litri = 216 litri x 16,20 de lei = 3499/14,2743 = 245,14 dolari SUA; Cheltuieli pentru acte: impozit rutier, testarea tehnică, AORC, cartea verde, asigurare CMR, certificate = 37,68 dolari SUA; Diurna șofer = 6124,14/ de lei/14,2743 = 429,03 dolari SUA; Proceduri vamale = 307,30 dolari SUA; Autorizație UA = 272,48/13,4422 = 20,27 dolari SUA (curs 05.02.2014); Autorizație BY = 279,80/13,9341 = 20,08 dolari SUA (curs 01.08.2014); Carnet TIR 2 buc = ((915,29 + 241,58 + 25,21)/13,718)*2 = 172,33 dolari SUA (curs 14.08.2014).

Total cheltuieli: 2279,58 dolari SUA (2300 dolari SUA – 2279,58 dolari SUA = - 20,42 dolari SUA (venit)).

A mai indicat reclamantul că, la 28 septembrie 2015 în adresa pârâtului a fost expediată reclamația nr.02-445/15, prin care s-a solicitat să fie achitată suma de 8900 dolari SUA pentru prestarea serviciilor de transport, care a fost recepționată de pârât la 05.10.2015, însă lăsată fără răspuns.

În final a solicitat recunoașterea valabilității contractului de transport încheiat între reclamant/apelant, în calitate de transportator, și pârât/intimat, în calitate de client, în sumă de 8900 dolari SUA; declararea nulității absolute a Anexei din 14.08.2014 la Contractul nr.2/M din 01.08.2014 și încasarea din contul pârâtului în beneficiul reclamantului, a sumei de 8900 dolari SUA, în temeiul comenzilor și facturilor de transport.

Prin încheierea din 08 aprilie 2016 a Judecătorei Briceni, a fost admisă cererea pârâtului SRL „Simpluexim” și s-a dispus de a atrage în calitate de copârât pe Pșenița Marcel (f.d.70-72, vol.I).

La 15 iulie 2016 reclamantul a depus cererea de completare a temeiurilor acțiunii împotriva SRL „Simpluexim” și Pșenița Marcel (f.d.109-112, vol.I), care prin încheierea protocolară a fost acceptată în procedură (f.d.113-114, vol.I).

Prin încheierea din 27 decembrie 2016 a Judecătorei Briceni, s-a respins cererea reprezentantului pârâtului SRL „Simpluexim” privind atragerea în proces în calitate de intervenient accesoriu ÎI „Konoșuc Vladimir Afanasie” (f.d.125-128, vol.I)

Iar, prin decizia din 25 aprilie 2017 a Curții de Apel Bălți s-a casat încheierea din 27 decembrie 2016 a Judecătorei Briceni, s-a pronunțat o nouă soluție, prin care

s-a atras în proces în calitate de copârât ÎI „Konoșuc Vladimir Afanasie” (f.d.146-148, vol.I).

Ulterior, în adresa organelor competente al Republicii Belarus, prin intermediul Ministerului Justiției al R. Moldova a fost expediată comisia rogatorie, privind înmânarea actelor judiciare, și anume: copia cererii de chemare în judiciară inițială, copia cererii de concretizare a pretențiilor, copia Contractului nr.2/M din 01.08.2014 și Anexei nr1 din 14.08.2014, citația pentru a se prezenta în ședința de judecată și informația privind depunerea referinței (f.d.161, 163, vol.I), care a fost executată prin încheierea judecătoreii Economice a regiunii Brest (f.d.192-196), și totodată prin cererea sa Konoșuc Vladimir a indicat că, nu este pârât pe cauza dată, și nu este obligat să depună referință (f.d.16, vol.I).

La 28 noiembrie 2017, la Judecătoria Edineț, sediul Briceni, a parvenit cererea reprezentantului pârâtului SRL „Simpluexim”, avocatului Crasnoștan Andrei, privind încetarea parțială a procesului, prin care a solicitat încetarea procesului civil intentat la acțiunea depusă de SC „Trans Ager” SRL împotriva SRL „Simpluexim”, Pșenița Marcel și ÎI „Konoșuc Vladimir Afanasie”, în partea pretenției reclamantului privind declararea nulității absolute a Anexei nr.1 din 14 august 2014 la Contractul nr.2/M din 01 august 2014, semnat între SRL „Simpluexim”, în calitate de vânzător, ÎI „Konoșuc Vladimir Afanasie”, în calitate de cumpărător și Pșenița Marcel în calitate de expeditor (f.d.200-201, vol.I).

Prin încheierea din 29 noiembrie 2017 a Judecătoreii Edineț, sediul Briceni, s-a dispus încetarea parțială a procesului civil în partea ce ține de pretențiile reclamantului SC „Trans Ager” SRL împotriva ÎI „Konoșuc Vladimir Afanasie” privind declararea nulității absolute a Anexei din 14 august 2014 la Contractul nr.2/M din 01 august 2014 (f.d.206-211, vol.I), care prin decizia Curții de Apel Bălți din 24 aprilie 2018 a fost menținută (f.d.235-239, vol.I).

La 07 septembrie 2018 în ședința de judecată, reprezentantul reclamantului SC „Trans Ager” SRL a depus cerere de concretizare a pretențiilor (f.d.8, vol.II), solicitând încasarea de la SRL „Simpluexim” în beneficiul SC „Trans Ager” SRL a echivalentului sumei de 8900 dolari SUA în monedă națională, conform cursului oficial al leului moldovenesc valabil la data executării obligației.

Prin hotărârea din 18 octombrie 2018 a Judecătoreii Edineț, sediul Briceni, s-a respins cererea de chemare în judecată declarată de SC „Trans Ager” SRL ca fiind neîntemeiată (f.d.97,112-123, vol.II).

Prin decizia din 23 aprilie 2019 a Curții de Apel Bălți, s-a respins apelul declarat de Societatea Comercială „Trans Ager” Societate cu Răspundere Limitată, cu menținerea hotărârii din 18 octombrie 2018 a Judecătoreii Edineț, sediul Briceni (f.d.175, 176-190, vol.II).

Pentru a decide astfel instanța de apel a reținut că instanța de fond corect a stabilit că, comenzile au un conținut unilateral or, nici una din comenzile respective nu a fost contrasemnată de către reprezentantul împuternicit al SRL „Simpluexim”. De asemenea, instanței nu i-au fost prezentate actele de predare-primire a serviciilor de transport și nici facturi care ar fi semnate și ștampilate de SRL „Trans Ager” în calitate de furnizor de servicii și SRL „Simpluexim” în calitate de beneficiar.

A relevat că SRL „Simpluexim” nu are obligații pecuniare față de SRL „Trans Ager” or, contractele-comandă de transport nu au fost semnate și ștampilate în

modul corespunzător de ambele părți, fiind cert că SRL „Simpluexim” nu și-a asumat obligațiile de beneficiar al serviciilor prestate.

Colegiul a considerat că prima instanță corect a ajuns la concluzia că între SC „Trans Ager” SRL și SRL „Simpluexim” nu a fost încheiat un contract de transport, de asemenea, a susținut și concluzia primei instanței referitor respingerea cerinței privind declararea nulității anexei nr. 1 din 14 august 2014 la contractul nr. 2/M din 01 august 2014, or, nu s-au constatat careva temeiuri legale de recunoaștere a nulității a acestui act juridic.

Colegiul civil a notat ca fiind neîntemeiată și pretenția apelantului cu privire la încasarea sumei de 8900 dolari SUA or, aceasta este subsecventă pretenției privind valabilitatea contractului de transport. Iar, reclamantul/apelantul, nu a probat, în temeiul art. 512, 514 Cod civil, existența unui temei de naștere a obligației pecuniare a SRL „Simpluexim” față de acesta, și respectiv ultimul nu este ținut să o execute, din motivul lipsei unui raport obligational.

A susținut și concluzia primei instanțe potrivit căreia, faptul necontractării serviciilor de transport de către SRL „Simpluexim” de la SC „Trans Ager” SRL, în favoarea sa, rezultă și din comportamentul pârâtului de pînă și de după întocmirea facturilor de transport auto internațional CMR 0026086 din 19.08.2014, CMR 0026117 din 14.09.2014, CMR 0026077 din 18.09.2014, CMR 0026095 din 25.09.2014, iar prin înaintarea de către reclamant a cerinței privind recunoașterea valabilității unui contract de transport dintre SC „Trans Ager” SRL, în calitate de transportator și SRL „Simpluexim” în calitate de beneficiar, indirect se deduce inexistența unor asemenea relații între părți.

Instanța de apel a conchis că soluția dată de prima instanță este corectă, motivată și amplu argumentată, cu pronunțarea asupra tuturor aspectelor juridice și făcând trimitere, atât la probele administrate, cât și dispozițiile legale aplicabile la caz.

La 25 iulie 2019 SC „Trans Ager” SRL, a declarat recurs solicitând casarea deciziei din 23 aprilie 2019 a Curții de Apel Bălți și hotărârii din 18 octombrie 2018 a Judecătoriei Edineț, sediul Briceni, cu pronunțarea unei hotărâri noi privind admiterea cererii de chemare în judecată.

În susținerea recursului a indicat prevederile art. 432 alin.(2) lit. a), b), c) și alin. (4) Cod de procedură civilă.

În motivarea recursului a reținut că instanța de apel nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată și a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată, astfel prevederile art. 754 Cod civil sunt aplicate cazurilor cînd nu este necesară încheierea unui contract separat de transport/livrare a mărfii, or, instanța de apel urma să rețină, că în speța cauzei se referă la contracte disticte de cel de vânzare-cumpărare, - cel de transport.

A specificat că instanțele ierarhic inferioare urmau să aplice prevederile art.4 Cod civil (în redacția de pînă la 01.03.2019) și să se călăuzească de prevederile Hotărîrii Plenului CSJ nr. 3 din 25.04.2016.

La fel, a invocat aplicarea greșită și eronată a legii de către instanța de apel, care a făcut trimitere la art.196 alin.(3) Cod Civil și art.199 alin.(1) Cod Civil cu referire la manifestarea de consimțămînt a SRL „Simpluexim” la încheierea actului juridic în raport cu concluzia că comenzile nr.816 din 14.08.2014; nr.817 din 15.08.2014;

nr.825 din 19.08.2014; nr.979 din 11.09.2014 au un conținut unilateral or, nici una din comenzile respective nu a fost contrasemnată de către reprezentantul împuternicit al SRL „Simpluexim”. Astfel, în această parte instanța de apel greșit a interpretat norma legală cu privire la manifestarea exteriorizată a consimțământului la încheierea actului juridic, în speță a contractului de transport de către SRL „Simpluexim”.

A menționat că instanțele ierarhic inferioare eronat au apreciat prevederile art.6 lit.i) din Convenția referitoare la contractul de transport internațional al mărfurilor pe șosele (CMR) din 19.05.1956, or, facturile de transport auto internațional CMR nr.0026077 din 18.09.2014; nr.002608 din 19.08.2014; nr.0026095 din 25.09.2014; nr.0026117 din 14.09.2014 nu conțin careva date cu privire la cheltuielile de transport. Eroarea de interpretare a instanței de judecată se datorează faptului, că instanța nu a dat apreciere prevederilor art.4 din Convenție, care stipulează, că absența, neregularitatea sau pierderea scrisorii de trăsură nu afectează nici existența, nici valabilitatea contractului de transport, care rămâne, supus dispozițiilor prezentei Convenții.

Instanțele ierarhic inferioare nu au aplicat legea care urma a fi aplicată or, cu referire la respingerea cerinței de declarare a nulității absolute a anexei nr. 1 din 14.08.2014 la contractul de vânzare-cumpărare nr.2/M din 01.08.2014, instanța de apel, cât și prima instanță în această parte urmau să aplice prevederile art.7 Cod civil în redacția legii de până la 01.03.2019.

A afirmat că instanța de apel, soluționând cauza în partea nulității anexei nr.1 din 14 august 2014 urma să aplice prevederile art. 516 Cod civil vis-a-vis de dreptul la informare a transportatorului, adică a SC „Trans Ager” SRL despre trecerea obligației de a încheia contractul de transport și de plată a serviciilor de transport de la SRL „Simpluexim” la o altă parte, mai ales că obligația de informare era semnificativă pentru determinarea conținutului obligației față de transportator.

La 11 octombrie 2019 SRL „Simpluexim” reprezentată de avocatul Andrei Crasnostan a depus referință pe marginea recursului declarat, solicitând recunoașterea ca fiind inadmisibil a recursului declarat de către SC „Trans Ager” SRL, or, respingerea acestuia ca fiind neîntemeiat.

În conformitate cu art. 434 alin.(1) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Decizia instanței de apel a fost pronunțată la 23 aprilie 2019 și expediată în adresa participanților la proces la 31 mai 2019 (f.d. 191, vol.II), însă la dosar lipsește confirmarea recepționării deciziei de către părți, astfel recursul declarat 25 iulie 2019 de SC „Trans Ager” SRL, se consideră a fi depus în termenul prevăzut de lege.

În conformitate cu art. 441 Cod de procedură civilă, în cazul în care recursul este considerat admisibil, un complet din 5 judecători examinează fondul recursului.

Prin încheierea din 13 noiembrie 2019 a Curții Supreme de Justiție completul din 3 judecători a considerat recursul admisibil și a decis examinarea acestuia în fond de un complet din 5 judecători.

În conformitate cu art. 442 alin. (1) Cod de procedură civilă, judecând recursul declarat împotriva deciziei date în apel, instanța verifică, în limitele invocate în recurs și în baza referinței depuse de către intimat, legalitatea hotărârii atacate, fără a administra noi dovezi.

În conformitate cu art. 444 Cod de procedură civilă, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Verificând legalitatea actului de dispoziție contestat, prin prisma argumentelor invocate și a materialelor din dosar, coroborat cu normele de drept material și procedural aplicabile la soluționarea speței date, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție va respinge recursul declarat de SC „Trans Ager” SRL, din următoarele considerente.

În conformitate cu articolul 445 alin. (1) lit. a) Cod de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să respingă recursul și să mențină decizia instanței de apel și, după caz, hotărârea primei instanțe, precum și încheierile atacate cu recurs.

Colegiul judiciar consideră necesar să menționeze că nu va formula un răspuns detaliat pentru fiecare argument al recurenteii, ci va analiza doar motivele decisive pentru soluționarea prezentei cauze (a se vedea cauza *García Ruiz vs Spania* (Marea Cameră), 21 ianuarie 1999, parag. 26; *Moreira Ferreira vs Portugalia* (nr. 2) (Marea Cameră); 11 iulie 2017, parag. 84).

În conformitate cu articolul 432 alin. (2) lit. c) și alin. (4) Cod de procedură civilă, se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească: c) a interpretat în mod eronat legea. De asemenea, săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Esența articolelor 432 și 442 alin. (1) Cod de procedură civilă oferă instanței de recurs competența de a efectua un control al legalității deciziei atacate, nu și a temeiniciei acesteia. Astfel, se vor reține circumstanțele de fapt, privite în ansamblu, care au fost prezentate de părți și stabilite de instanțele de judecată în fazele procesual anterioare, cu excepția situației în care constatările lor pot fi considerate arbitrare sau vădit nerezonabile în acord cu art. 432 alin. (4) din Codul de procedură civilă.

Materialele dosarului denotă că prin cererea de chemare în judecată depusă la 04 noiembrie 2015 de către SC „Trans Ager” SRL împotriva SRL „Simpluexim”, a solicitat recunoașterea valabilității contractului de transport încheiat între reclamant/apelant, în calitate de transportator și pârât/intimat, în calitate de client, în sumă de 8900 dolari SUA; declararea nulității absolute a Anexei din 14.08.2014 la Contractul nr.2/M din 01.08.2014 și încasarea din contul pârâtului în beneficiul reclamantului, a sumei de 8900 dolari SUA, în temeiul comenzilor și facturilor de transport.

Instanța de recurs învederează că, atât prima instanța, cât și instanța de apel, fiind investite cu judecarea prezentei cauze, au hotărât că pretențiile înaintate de SC „Trans Ager” SRL sunt neîntemeiate și au respins integral acțiunea, după caz, au respins cererea de apel.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție, analizând situația de fapt din cauza dată, în raport cu normele de drept material pertinente, punctează că concluzia instanței de apel despre necesitatea respingerii cererii de chemare în judecată depusă de SC „Trans Ager” este justă, având la bază cumulul dovezilor administrate în cadrul dezbaterilor judiciare, cărora

le-a fost dată aprecierea juridică cuvenită, în conformitate cu prevederile art. 130 Cod de procedură civilă. Actul de dispoziție a instanței de apel a fost adoptat cu respectarea normelor de procedură și cu aplicarea corectă a normelor de drept material.

În susținerea poziției respective, instanța de recurs consideră oportun de a reitera că instanțele ierarhic inferioare corespunzător au reținut prevederile art.195 Cod civil, potrivit cărora, act juridic civil este manifestarea de către persoane fizice și juridice a voinței îndreptate spre nașterea, modificarea sau stingerea drepturilor și obligațiilor civile.

Conform prevederilor art.196 alin.(3) Cod civil, actul juridic bilateral este manifestarea de voință concordantă a două părți, iar potrivit art.199 alin. (1) Cod civil, consimțământ este manifestarea, exteriorizată, de voință a persoanei de a încheia un act juridic.

Art. 201 Cod civil, prevede că, actul juridic se consideră neîncheiat în cazul în care esența consimțământului nu poate fi determinată cu certitudine nici din exprimarea exteriorizată și nici din alte circumstanțe ale încheierii sale.

Conform prevederilor art. 666 alin.(1) și (2) Cod civil, contract este acordul de voință realizat între două sau mai multe persoane prin care se stabilesc, se modifică sau se sting raporturi juridice. Contractului îi sînt aplicabile normele cu privire la actul juridic.

Astfel, Colegiul civil apreciază ca fiind corectă analiza argumentelor părților, de către instanța de apel, care a stabilit că reclamantul SC „Trans Ager” SRL în cererea de chemare în judecată a invocat faptul că, în baza comenzilor nr.816 din 14 august 2014, nr. 817 din 17 august 2014, nr. 825 din 19 august 2014, nr.979 din 11 septembrie 2014, (f.d. 7, 9, 11, 13, vol. 1, f.d. 20, 32, 46, 61, vol. II), a efectuat servicii de transport a fructelor în stare proaspătă, în favoarea pârâtului SRL „Simpluexim” cu sediul în s.Colicăuți, raionul Briceni în or. Brest și or. Minsk, care au fost recepționate de către Î.I. „Konoșuc Vladimir Afanasie”.

Prin încheierea din 07 septembrie 2018 a Judecătoriei Edineț, sediul Briceni s-a dispus obligarea Serviciului Fiscal de Stat să prezinte instanței informația referitoare la corectitudinea achitării taxelor și impozitelor, precum și modul de reflectare în evidență contabilă a cheltuielilor legate de prestarea serviciilor de transport din partea SC „Trans Ager” SRL în beneficiul SRL „Simpluexim”(f.d. 12-17, vol. 2).

Conform actului nr.1-751520 din 05.10.2018, efectuat la pârâtul/intimat SRL „Simpluexim”, pentru perioada 01.01.2014 – 31.08.2018, rezultă că, conform datelor evidenței contabile, pentru perioada supusă controlului, entitatea nu a înregistrat procurări de la SC „Trans Ager” SRL pentru prestarea serviciilor de transport internațional la 4 livrări de mărfuri, în Republica Belarus, SC „Trans Ager” SRL nu a eliberat facturi. Ca urmare, în evidența contabilă a SRL „Simpluexim” nu sunt înregistrate datorii și/sau creanțe față de SC „Trans Ager” SRL (f.d. 88, vol. II).

Potrivit actului nr.1-751520 din 05.10.2018, efectuat la reclamantul/apelantul SC „Trans Ager” SRL pentru perioada 01.01.2014 – 31.08.2018, rezultă că, la momentul controlului au fost depistate comenzi și facturi de expediție pentru 4 rute de transport a fructelor, exportate de SRL „Simpluexim”, fiind reflectate în evidența analitică a întreprinderii. Totodată s-a indicat că nici un act din acestea nu este

contrasemnat de persoane cu funcții de răspundere din partea SRL „Simpluexim” (f.d. 81-84, vol. II).

Reieșind din prevederile legale citate și din conținutul actelor prezentate, instanțele ierarhic inferioare au stabilit că, comenzile sus-enunțate au un conținut unilateral or, nici una din comenzile respective nu a fost contrasemnată de către reprezentantul împuternicit al SRL „Simpluexim”.

De asemenea, instanțelor nu le-au fost prezentate actele de predare-primire a serviciilor de transport și nici facturi care ar fi semnate și ștampilate de SRL „Trans Ager” în calitate de furnizor de servicii și SRL „Simpluexim” în calitate de beneficiar.

Instanța de recurs menționează că potrivit art. 980 al. (1) Cod civil (în vigoare până la 1 martie 2019), prin contract de transport, o parte (cărăușul, transportor) se obligă față de cealaltă parte (pasager sau client) să o transporte împreună cu bagajele ei sau, să transporte încărcătura la locul de destinație, iar cealaltă parte se obligă să plătească remunerația convenită.

Art. 994 Cod civil (în vigoare până la 1 martie 2019), prevede forma contractului de transport care, conform regulii generale, trebuie să fie întocmit în formă scrisă. Acest înscris are o denumire specială, care este, de regulă, scrisoarea de trăsură, sau după caz, conosamentul sau alt document echivalent.

Distinct de aceste constatări, este cert că prezentei cauze îi sunt aplicabile prevederile art. 514 Cod civil (în vigoare până la 1 martie 2019), care indică că obligațiile se nasc din contract, fapt ilicit (delict) și din orice alt act sau fapt susceptibil de a le produce în condițiile legii.

La fel, potrivit pct. 13 din Regulamentul transporturilor auto de mărfuri din 09 decembrie 1999, aprobat de Ministerul Transporturilor și Comunicațiilor, conform contractului de transportare a mărfurilor agentul transportator se obligă să transporte mărfurile încredințate de expeditorul de mărfuri în punctul de destinație și să le transmită destinatarului mărfurilor indicat în factura de expediție, iar expeditorul de mărfuri sau alt agent economic sau cetățean confirmați prin contract de transportare se obligă să achite plata stabilită pentru transportarea mărfurilor.

Reieșind din cele menționate, instanța de recurs reține ca fiind indubitabil că SRL „Simpluexim” nu are obligații pecuniare față de SRL „Trans Ager” or, contractele-comandă de transport, nu au fost negociate, semnate și ștampilate în modul corespunzător de ambele părți, fiind cert că SRL „Simpluexim”, nu și-a asumat obligațiile de beneficiar al serviciilor prestate.

În acest sens, Colegiul civil constată că reclamantul/recurentul nu a putut explica de către cine, în calitate de reprezentant al SRL „Simpluexim” au fost comandate serviciile de transport, din care motive nu a fost stabilit inițial costul serviciilor de transport pentru fiecare rută, de ce furnizorul de servicii nu a întreprins nici o acțiune pentru a obține de la beneficiar semnarea actelor necesare în vederea confirmării serviciilor de transport solicitate.

Așa fiind, nu poate fi reținut motivul invocat de recurent precum că serviciile de transport au fost contractate de SRL „Simpluexim” prin apel telefonic, fiind informat despre tariful perceput de transportator pentru fiecare comandă or, acest fapt a fost negat de reprezentantul intimatului în ședința de judecată.

Mai mult, în lipsa contractului de transport, obligația de achitare a serviciilor prestate poate fi imputabilă doar cumpărătorului, deoarece marfa a fost încărcată la indicațiile cumpărătorului Pșenița Marcel, care conform anexei nr. 1 din 14 august 2014 la contractul nr. 2/M din 01 august 2014, a acționat din numele și pe cheltuiala cumpărătorului ÎI „Konoșuc Vladimir Afanasie” iar vânzătorul SRL „Simpluexim” a fost scutit de orice obligații legate de furnizare mărfii (f.d. 66, 96-98, vol. I).

În conformitate cu prevederile art. 754 alin. (1) Cod civil (în vigoare până la 1 martie 2019), cheltuielile de predare a bunului mobil, în particular de măsurare, cântărire și ambalare, sînt puse în sarcina vânzătorului, iar cheltuielile de primire și transportare a bunului din locul încheierii contractului de vânzare-cumpărare în alt loc sînt puse în sarcina cumpărătorului, dacă în contract nu este prevăzut altfel.

În această ordine de idei, Colegiul civil notează că din conținutul scrisorilor de transport auto internațional (CMR) nr. 0026077 din 18 septembrie 2014, nr. 0026086 din 19 august 2014, nr. 0026095 din 25 septembrie 2014, nr. 0026117 din 14 septembrie 2014, în baza cărora SC „Trans Ager” SRL a transportat marfa crescută de SRL „Simpluexim” (fructe în stare proaspătă) din Republica Moldova în Republica Belarus în adresa ÎI „Konoșuc Vladimir Afanasie” și ООО „Прайм-ЛБ” (f.d. 8, 10, 12, 14 vol. I) care prin sine reprezintă un contract de transport, însă nu rezultă că cheltuielile de transport urmează a fi suportate de către SRL „Simpluexim”, mai mult, aceste cheltuieli nu pot fi deduse din actele anexate la materialele dosarului or, o asemenea clauză contractuală cu privire la prețul pentru transportarea mărfii nu a fost negociată de către pretinsele părți contractante.

Recurentul SC „Trans Ager” SRL a susținut că instanțele ierarhic inferioare eronat au apreciat prevederile art.6 lit.i) din Convenția referitoare la contractul de transport internațional al mărfurilor pe șosele (CMR) din 19.05.1956, precum și faptul că nu au dat apreciere prevederilor art.4 din Convenție, care stipulează, că absența, neregularitatea sau pierderea scrisorii de trăsură nu afectează nici existența, nici valabilitatea contractului de transport, care rămâne, supus dispozițiilor prezentei Convenții.

Conform art. 7 alin. (2) din aceeași Convenție dacă, la cererea expeditorului, transportatorul înscrie în scrisoarea de trăsură mențiunile indicate în paragraful 1 al prezentului articol, se consideră, pînă la proba contrarie, că acesta a acționat în contul expeditorului.

La acest capitol, Colegiul reține ca fiind neîntemeiate argumentele recurentului susținute în recurs or, lipsa mențiunilor cu privire la cheltuielile de transport din scrisorile de transport auto internațional (CMR) reprezintă o neregularitate, care nu afectează valabilitatea contractului de transport în sensul art. 4 al Convenției menționate mai sus, însă valoarea cheltuielilor de transport nu a fost probată de către reclamant prin alte înscrisuri din care ar rezulta: cererea de solicitare a serviciilor de transport din partea SRL „Simpluexim”, precum nici valoarea serviciilor de transport (prețul convenit pentru transportarea mărfii), fiind una din clauzele determinante pentru încheierea unui contract de transport.

Or, contrar normelor enunțate, scrisorile de transport CMR nr. 0026077 din 18 septembrie 2014, nr. 0026086 din 19 august 2014, nr. 0026095 din 25 septembrie 2014, nr. 0026117 din 14 septembrie 2014 nu conțin careva date privind cheltuielile

de transport, reclamantul fiind obligat să indice prețul și toate cheltuielile aferente transportului.

Colegiul civil reiterează că sarcina probațiunii existenței, precum și a mărimii cheltuielilor revine creditorului, în cazul dat a SC „Trans Ager” SRL, care trebuie să demonstreze existența/să facă dovada cererii de solicitare a serviciilor de transport din partea SRL „Simpluexim” or, valoarea (prețul) serviciilor de transport este o clauză esențială și determinantă pentru încheierea unui contract de transport.

În această ordine de idei, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că instanțele ierarhic inferioare corect au ajuns la concluzia că între SC „Trans Ager” SRL și SRL „Simpluexim” nu a fost încheiat un contract de transport or, prevederile art. 679 alin. (1) și alin. (2) Cod civil (în vigoare până la 1 martie 2019), impun a considera contractul încheiat dacă părțile au ajuns la un acord privind toate clauzele lui esențiale, iar esențiale sînt clauzele care sînt stabilite ca atare prin lege, care reiese din natura contractului sau asupra căroră, la cererea uneia din părți, trebuie realizat un acord.

La fel, Colegiul civil apreciază ca fiind corectă concluzia primei instanțe menținută de către instanța de apel referitor la respingerea cerinței privind declararea nulității anexei nr. 1 din 14 august 2014 la contractul nr. 2/M din 01 august 2014, or, nu au fost constatate careva temeuri legale de recunoaștere a nulității a acestui act juridic, în sensul prevederilor art. 217 alin. (1) și (2), 221 alin. (1) și (2) Cod civil. Prin urmare, anexa nr. 1 din 14 august 2014 la contractul nr. 2/M din 01 august 2014 la contract a fost încheiată în conformitate cu legislația în vigoare, iar circumstanțele invocate de reclamant/recurent, nu sunt de natură să afecteze valabilitatea acestui act juridic.

Instanța de recurs, în contextul respectiv apreciază ca fiind corectă decizia instanțelor inferioare de a respinge pretenția reclamantului privind încasarea sumei de 8900 dolari SUA, nefiind probată în temeiul art. 512, 514 Cod civil (în vigoare până la 1 martie 2019), existența unui temei de naștere a obligației pecuniare a SRL „Simpluexim” față de acesta și respectiv ultimul nu este ținut să o execute din motivul lipsei unui raport obligațional.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție, analizînd situația de fapt din prezenta cauză, în raport cu probele anexate la dosar, în coroborare cu legislația relevantă cazului, conchide că instanțele ierarhic inferioare, corect au ajuns la concluzia de a respinge cererea depusă de SC „Trans Ager” SRL.

Astfel, se constată a fi declarative și afirmațiile recurentului precum că circumstanțele importante pentru soluționarea pricinii, pe care instanțele de judecată le-au considerat constatate, nu au fost dovedite cu probe veridice și suficiente, fiind pronunțate decizii arbitrare, neîntemeiate și lipsite de suport probatoriu or, Colegiul constată că instanțele ierarhic inferioare au examinat pricina sub toate aspectele, stabilind cu certitudine raportul juridic litigios, circumstanțele de fapt caracteristice raportului juridic, legea materială și procedurală aplicabilă cazului. De asemenea, instanțele de judecată au creat participanților la proces, condiții obiective și echitabile, pentru exercitarea drepturilor și obligațiilor procedurale, fapt ce se

încadrează în asigurarea dreptului părților la un proces echitabil, garantat de art.6 CEDO.

În conexiunea celor relatate și având în vedere că decizia din 23 aprilie 2019 a Curții de Apel Bălți și hotărârea din 18 octombrie 2018 a Judecătoriei Edineț, sediul Briceni, sunt legale, iar argumentele invocate în cererea de recurs poartă caracter declarativ, Colegiul Civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de respinge recursul și de a menține decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe.

În conformitate cu art. 442, 444, 445 alin. (1) lit. a) și alin. (3) Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e :

Se respinge recursul declarat de Societatea Comercială „Trans Ager” Societate cu Răspundere Limitată.

Se menține decizia din 23 aprilie 2019 a Curții de Apel Bălți în cauza civilă la cererea Societății Comerciale „Trans Ager” Societate cu Răspundere Limitată împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Simpluexim”, Marcel Pșenița, cu privire la recunoașterea valabilității contractului de transport, declararea nulității absolute a anexei la contract, încasarea sumei.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

judecătorii

Oleg Sternioală

Svetlana Filincova

Galina Stratulat

Nicolae Craiu

Victor Burduh